

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060103

DOM
2015-11-05
Stockholm

Mål nr
M 7616-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2015-08-13 i mål nr M 2497-15, se bilaga A

KLAGANDE

Trafikverket
781 89 Borlänge

Ombud: U E

SAKEN

Avvisning

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
  2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.
-

Dok.Id 1237015

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Trafikverket har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för prövning i sak.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Trafikverket har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Av 3 kap. 1 § andra stycket lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, LSV, framgår att bestämmelserna i samma paragrafs första stycke om rätt för fastighetsägare att ansöka om markavvattning även gäller för väghållare.

Stadgandet motsvarar 5 kap. 1 § i den numera upphävda vattenlagen. Trafikverket är väghållare för de allmänna vägarna och handhar väghållning för statens räkning (5 och 6 §§ väglagen [1971:948]).

Ansökan om omprövning av markavvattningsföretaget som Trafikverket lämnat in till mark- och miljödomstolen gäller markavvattning påverkad av väg där Trafikverket är väghållare. Mark- och miljödomstolen har avvisat Trafikverkets ansökan på den grunden att Trafikverket saknar behörighet att ansöka om omprövning. Som framgår av åberopad bestämmelse i LSV har Trafikverket, i egenskap av väghållare, rätt att ansöka om omprövning av markavvattningsföretag. Väghållarens rätt att ansöka ska här jämföras med den rätt som tillkommer en berörd fastighetsägare.

Vägrätten är här också att jämföras med äganderätten. Inga åtgärder får t.ex. vidtas inom vägområdet utan Trafikverkets tillstånd. Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har t.ex. i en dom den 25 maj 2015 i mål nr M 4704-14 anfört som skäl till Trafikverkets rådighet att ansöka om markavvattning att ”Vägområdet är lika beständigt som en fastighet och kan därför likställas. Trafikverket ska därför stå för båtnaden inom området”.

Trafikverket har således en lagligt grundad behörighet att ansöka om omreglering av markavvattningsföretaget. Denna lagliga rättighet är också sakligt väl motiverad utifrån rena praktiska omständigheter. Vägrätt måste i detta sammanhang likställas med äganderätt. En väghållares behov av att ansöka om omprövning av ett markavvattningsföretag är minst lika starkt som en fastighetsägares. Trafikverket förvaltar dessutom en mer eller mindre komplicerad väganläggning på platsen för markavvattningsföretaget. Det förhållandet att Trafikverket disponerar ett område inom ett markavvattningsföretag med vägrätt måste således absolut kunna påverka bedömningen av Trafikverkets behörighet.

Trafikverket har ansökt om omprövning av Kockbacka-Sandabergs dikningsföretag från 1945 och yrkat att mark- och miljödomstolen ska utse en markavvattningssakkunnig att utreda ärendet. Det aktuella dikningsföretaget består av flera avdelningar varav en i betydande utsträckning är berörd av allmän väg. Markavvattningen i den avdelningen har avsevärt förändrats i förhållande till den ursprungliga förrättningen och något egentligt behov av ett markavvattningsföretag finns inte längre. Trafikverket vill därför genom en omprövning lägga ned den påverkade avdelningen och överföra underhållsansvar på berörda fastighetsägare och andra huvudmän där Trafikverket ingår.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av mark- och miljödomstolens slutliga beslut framgår att bestämmelserna om omprövning enligt LSV även ska tillämpas på samfälligheter som har bildats enligt äldre bestämmelser.

Frågan i målet är om Trafikverket, som inte är deltagare i dikningsföretaget, har rätt att ansöka om omprövning. Mark- och miljödomstolen har utgått från att endast deltagare i en markavvattningssamfällighet är behöriga att ansöka om omprövning.

Bestämmelserna om omprövning av markavvattningssamfälligheter finns i 7 kap. 17-18 §§ LSV. Av 7 kap. 17 § andra stycket LSV framgår att omprövning på grund av ändrade förhållanden som inverkar på verksamheten, kretsen av deltagare eller

kostnadsfördelningen mellan dem får ske på ansökan av en deltagare. Även om ändrade förhållanden inte föreligger får omprövning ske bl.a. om någon vill ansluta sig som deltagare.

Det framstår inte som ändamålsenligt att uppfatta detta så, att även en omprövning med anledning av att någon vill ansluta sig till samfälligheten måste ske på ansökan av en deltagare, utan detta bör av naturliga skäl kunna ske på ansökan av den som vill ansluta sig. Att bestämmelsen ska tolkas så har även stöd i förarbetena (prop. 1997/98:45, del 1, s. 642 f. och del 2, s. 366 samt prop. 1981/82:130, s. 579f). Just denna situation var föremål för övervägande inför 1983-års vattenlag.

En sådan ordning är också lämplig utifrån de regler om rättegångskostnader som finns i 25 kap. miljöbalken. Vid omprövning av en markavvattning följer av 4 § att vardera parten ska svara för sina kostnader. Detta innebär att sökanden enligt 8 § får stå för bl.a. domstolens kostnader vilket innefattar arvode till en markavvattningssakkunnig. Vid prövning av ny markavvattning gäller däremot enligt 10 § att sökandens kostnader ska fördelas mellan deltagarna i markavvattningen efter vad som är skäligt. Om en deltagare vill ompröva markavvattningen för att utöka kretsen av deltagare, medför detta alltså att denne får stå för merparten av kostnaderna själv, vilket torde ha en avhållande effekt.

Mark- och miljööverdomstolen anser alltså att 7 kap. 17 § andra stycket andra meningen LSV ger den som vill ansluta sig till en markavvattning möjlighet att ansöka om omprövning.

Trafikverket planerar för en ny trafikplats, Kockbacka, utmed E18 i Upplands-Bro kommun i Stockholms län. En avdelning av Kockbacka – Sandabergs dikningsföretag av år 1945 berörs i betydande utsträckning av allmän väg och av trafikplatsen. Av 3 kap. 1 § andra stycket LSV följer att väghållare är att jämställa med fastighetsägare om vägen medför en avsevärd påverkan på markavvattningen. Trafikverket har således rätt att begära omprövning för att få delta i markavvattningen.

Trafikverket har yrkat att Mark- och miljödomstolen utser en markavvattnings-sakkunnig för att utreda vilka som berörs av omprövningen av markavvattnings-företaget samt hur företaget ska förvaltas i framtiden. Något yrkande om att få bli deltagare har egentligen inte framställts.

Eftersom endast deltagare i eller den som vill delta i en markavvattning kan ansöka om omprövning och yrka om förändringar av denna, anser Mark- och miljööverdomstolen att en ansökan om omprövning får anses innefatta en ansökan om att få bli deltagare i markavvattningen.

Trafikverkets ansökan borde därför inte ha avvisats, varför målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 3 december 2015

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, tekniska rådet Bengt Jonsson, hovrättsrådet Christina Ericson, referent, och t.f. hovrättsassessorn Rickard Forsgren (deltog ej i beslutet om prövningstillstånd).

Föredragande har varit Mathilde Degerfeldt.

NACKA TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2015-08-13
Handläggning i
Nacka StrandAktbilaga 8
Mål nr
M 2497-15

Handläggning i parternas utevaror

RÄTTEN

Rådmannen Johan Rosén

PROTOKOLLFÖRARE

Som ovan

PARTER**SÖKANDE**

Trafikverket

781 89 Borlänge

Företrätt av projektledaren A-M E och T R, Teknikstöd VA/Avvattning

SAKEN

Omprövning av Kockbacka – Sandabergs dikningsföretag 1945 i Bro socken, Uppsala län; nu fråga om avvisning

---

Handlingarna går igenom och följande antecknas.

Trafikverket har ansökt om omprövning av Kockbacka – Sandabergs dikningsföretag samt begärt att mark- och miljödomstolen ska utse en markavvattningssakkunnig att utreda ärendet. Trafikverket har anfört att verket kommer att disponera området för trafikplatsen Kockbacka med vägrätt och att verket därför är behörigt att ansöka om omprövning av dikningsföretaget. Enligt Trafikverket är vägområdet att jämställa med en fastighet som har båtnadsmark i dikningsföretaget.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

Dok.Id 422651

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:00-16:30
		www.nackatingsratt.domstol.se		

SLUTLIGA BESLUT***Slut***

Mark- och miljödomstolen avvisar ansökan om omprövning av dikningsföretaget.

Skäl

Bestämmelser om hur en markavvattningssamfällighet bildas och om vilka som ska delta i en sådan samfällighet finns i 3 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Inträder, sedan en markavvattningssamfällighet har bildats, ändrade förhållanden som inte i ringa mån inverkar på frågan om sättet för verksamhetens bedrivande, kretsen av deltagare, eller kostnadsfördelningen mellan dem, får frågan på ansökan av deltagare i samfälligheten omprövas av mark- och miljödomstolen (7 kap. 17 § andra stycket i nyss nämnda lag). Reglerna beträffande omprövning gäller även om samfälligheten bildats enligt äldre bestämmelser, t.ex. som i det här fallet ett dikningsföretag från 1945 (11 § lagen [1998:813] om införande av lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet).

Trafikverket är inte deltagare i det aktuella dikningsföretaget och är därför inte behörigt att ansöka om omprövning. Det förhållandet att Trafikverket numera disponerar ett område inom dikningsföretaget med vägrätt kan inte påverka den bedömningen. Trafikverkets ansökan ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (DV 428)

Överklagande senast den 3 september 2015

Som ovan

Johan Rosén

Anvisning för överklagande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens slutliga beslut eller dom ska göra detta skriftligen. Skrivelsen ska skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen, Svea hovrätt. Överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen inom fyra veckor från avgörandets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i avgörandet.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta domstolen fordras att prövningstillstånd meddelas. Högsta domstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står Mark- och miljööverdomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta dom-

stolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. det avgörande som överklagas med angivande av Mark- och miljööverdomstolens avdelning samt datum för avgörandet och målnummer,
2. i vilken del överklagandet överklagas och den ändring i avgörandet som yrkas,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende Mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Ytterligare upplysningar lämnas av Mark- och miljööverdomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av avgörandet

Förenklad delgivning kan komma att användas i överinstans.

Ytterligare information finns att läsa på www.domstol.se